

Svenska Canada-Tidningen

THE SWEDISH CANADA NEWS

PENNINGFRÅNDELSE
Till alla platser i Skandinavien förmedlas och användes endast beaktade, skatteinräkningar av Staten, vars garanti således gäller.
Lägsta förläsningsavgift 50 c. För belegg över \$100.00 speciellt lågavgift. Anslagsbiljetter till alla nöjda utställningar. Förläsningsbevisas beredligt.
DAHL STEAMSHIP AGENCY,
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

LEXIKON
Svenskt-Engelskt o. Engelskt-Svenskt. Bra hjälpmedel för sakkunniga som fort önska lära engelska språket. Inbunden i läderband endast \$1.00, portofritt mot försäktbetalning.
Svenska Canada-Tidningen
325 Logan Ave. Winnipeg.

ARG. (YEAR) 36.

(Lösnummer 10 Cts.)

WINNIPEG MANITOBA, TORSDAGEN DEN 9 AUGUSTI 1928.

N:r 32

En minnesvärd över doktor Finn Malmgren.

Upprop om insamling redan utfärdad av ledande män i Sverige.

Stort intresse.

Ett uppdrag om insamling till en minnesvärd över Finn Malmgren samt en fond, som skulle bära hans namn, har i dagarna utfärdats i Sverige. Det är under tecken av Västmanlands — Dala nations inspektör, prof. Gusten Bergstrand, nationens förste rektor till naz. Bertil Carlberg, samt dess skattmästare till, kand. Rudolf Andersson, prof. Philip Åkerblom, meteorologiska institutet, Upsala, f. professor vid Stockholms högskola Gerard de Geer, dr. Sven Hedin, ordföranden i Svenska sällskapet för antropologi och geograf. doc. Steg de Geer samt skattmästaren i samma sällskap överintendent Axel Lagerlius.

"Hudskapet om Finn Malmgrens död på polhavets is har vida utöver vårt lands gränser framkallat sorg och förtäring", heter det i uppdraget. "Kort blev Finn Malmgrens liv, men rikt. Genom fränt arbete föredde han sin vetenskap framåt och hedrade vid svenskt är. God och sann, färdig och frimodig gick han bland oss. Många väner vann han, men enastående var hans sällskap i de oändliga vita vidderna, pliktstroget ofrånliga sig själv och en hjälte för sin kalles. Med oförgånglig glans skall hans livs bragd stråla genom tiderna.

Till de svenska män och kvinnor, som vilja med stolthet och tacksamt förena sig att frambräna en allmän hyllningsrätt åt hans älska minne, rikta vi kärmt en vädjan om bidrag till ett minnesmärke, avsett att rezas på Finn Malmgrens grav, om hans stoft kan återböras till fosterlandet, men i annat fall ämnat att upställas på lämplig plats, helst i Upsala, där hans ungdoms och studietår förlöpte. Av tecknet bildas en fond, bärande Finn Malmgrens namn. Fondens arkivskrift skall användas till fullföljandet av Finn Malmgrens vetenskapliga intressen och livsgärning i enlighet med en inbjudande upprättade föreskrifter".

Att revidera sammanbragta medel, som ännu komma att redovisas i pressen, har uppdragits åt två av dr. Malmgrens väner, e. o. hovrättsnotarien A. W. Flodström, Lindvika, och landskanslisten Henrik Hydman, Upsala.

RUNT LAND OCH RIKEN.

Drottning Mary skall filmas. Nobile hyllas vid ankomsten till Italien. Arkebiskopen Matheson avgår. 20 personer omkomna vid värmeböljan. Kinesiska soldater skända gravar. Japanska bergsbegivare till Canada. Levine störtar.

Nobile hyllas vid ankomsten till Italien. Den senaste värmeböljan i Förenta Staterna har varit en av de svåraste vårt århundrade sedan. Ett 20-tal personer har mistat livet och många värds i ytterst medtaget tillstånd vid de olika sjukhusen. För en fredagen noterades i Chicago kl. 4 på eftermiddagen 94 grader varmt, den högsta i år noterade temperaturen.

Arkebiskopen Matheson avgår från sin höga befattning. Kommunismen tillbakavisas av de engelska gruvarbetarna. Gruvarbetarkonferensen i London har med 620,000 röster mot 8,000 godkännt exekutivkommitténs beslut att utöda kommunistiska metoder och minoritetstaktik. Konferensen antog en resolution gående ut på fortsatt propaganda för nationalisering av gruvarna.

Regeringen sägas ha beslutat att omedelbart vidtaga åtgärder till kolgruveindustriens stöd i form av finansiellt bistånd, särskilt inriktat på att öka kolexporten. Beslutet har föranlett av driftmedelglänsorna i ett stort antal gruvor och den samtidigt stigande arbetslösheten inom gruvinstruktionen.

Arkebiskop Matheson ämnar avgå från sin höga befattning.

Church of Englands överhuvud i Canada, arkebiskop Samuel Pritchard Matheson av Rupert's Land har efter nära 29 års verksamhet som ledare för den anglikanska kyrkan här i landet beslutat avgå från sin höga befattning. Vid biskoparnas konvent den 22 september kommer ansökan att behandlas, varför arkebiskoparna av Nova Scotia, New Westminster och Huron i samfund komma att välja en nytt överhuvud för Church of England.

Orsaken till avgången uppger arkebiskopen vara sin höga ålder, 76 år, och den långa tid han beklätt sitt viktiga ämbete. Arkebiskopen föddes den 29 september 1852 i lott 12, West Kildonan i Manitoba och utnämndes 1909 till sin nuvarande befattning. Han efterträddes då arkebiskopen Robert Machray som högste ledare för den kyrkliga verksamheten.

DEN EVIGA LYCKAN.

Det är nu tio år sedan den rika amerikanska arvtogerskan Elisabeth Lauders äventyrliga historia började; nu har filmen tydligen rullat ut. De första scenerna utspelas på Florida, där familjen Lauders sommarresidens låg. Pappa Lauders från Pittsburg var på sin tid en av Carnegies närmaste affärsvänner. Miljör hade han gott om. Icke förtygler kanske just därför hade miss Elisabeth kolossal tråkigt. Till den stora upplevelsen kom.

En vacker dag presenterade hon ränglän för sina förfäder en mr. Kellum, en väderbiten sjöman. Hon ämnade företaga en längre segeltipp med honom som kapten. Hennes far hade ingenting däremot utan köpte ett medelstort fartyg och en uppställning fisknät och fiskedon. Mr. Kellum sade upp sin anställning som matros på en kolångare, och så bar det av mot ökad öden.

När paret kom tillbaka var Elisabeth fru Kellum. De hade i hemlighet gift sig. Det blev naturligtvis stora skandalen och hela Florida darrade av indignation. Ty bortsett från allting annat var mannen 30 år äldre än sin unga hustru. Där för kunde icke ens de mera romantiskt anlagda, inom väntnarens smälta, vad som händ.

Pittsburg lugnade sig emellertid snart nog, när det visade sig vilken affärsbegäring den femtioåriga Kellum hade utöver den han redan hade visat prov på genom att fånga den rika arvtogerskan. Han kastade sig på så äkta amerikansk sätt, som det gärna var möjligt, in i alla handa företag, och allt, som han rörde vid blev guld. Inom fem år hade han fördubblat sin frus förmögenhet, något som föreskaffade honom svärfarens egenom högakting. Även barnen från hans första äktenskap blev anständigt försörjda. Dottern gjorde ett rikt parti, och Kellum junior, som ägnade sig åt affärsverksamhet, var på god väg mot den första miljonen.

Men så började fru Elisabeth tycka, att det blev tråkigt igen. Nu ville hon göra en ordentlig bröllopsresa. Med den förra hade det varit så och så. Resan skulle icke bli en lusttur i vanlig bemärkelse, utan en aldrig tillförne spord färd in i den eviga lyckan. Och därför byggdes den ståtliga yachten "Kalmioka" och utrustades med allt tänkbart, som kan fröjda två människors ögon.

Fyra år gingo, utan att man hörde någonting från de två lyckliga. Föredömligen kryssade de väl heller inte omkring för att skicka nykort från de lyckliga öarna. Bättre kunde de använda tiden. Så mycket större blev de hemmavarandes överraskning, när "Kalmioka" häromdagen löpte in i San Franciscos hamn med fru Elisabeth och två små barn ombord. Var på maken? — Fru Elisabeth ryste på axlarna. Hon hade lätt skilda sig det var allt, man fick veta.

Huruvida hon fått soga av Söderhavet och den eviga lyckan, ville hon inte yttra sig om.

MEDLINGSFÖRSLAGEN FÖRES PÅ NYTT I SVENSKA GRUVSTRIDEN.

Kirunaarbetarna synas nu börja tröttna på striden.

FREDSTREVARARE.

Gruvarbetarnas fackförening i Kiruna, avdelningen nr. 12 av Svenska gruvindustriarbetareförbundet, hade häromdagen ett möte, vid vilket ganska märkliga ting voro för. Förhandlingarna omges emellertid med stor sekretess, men det uppgives, att en till numerärs mycket betydande arbetargrupp energiskt fördrat att en undersökning för uträdnade av möjligheterna för ett nytt medlingsföreläggande igångsattes.

Det är tydligt, att Kirunaarbetarna alltmera tröttnat på den långvariga konflikten, vilken ju icke direkt gäller dem. Diskussionen vid detta möte är det tydligaste symtomet på den nya syn på konfliktsituationen, som börjar göra sig gällande hos de norrländska gruvarbetarna, trots kommunisternas alla försök att uppehålla stridsinställningen.

Rendjurstävlan — senaste sensationen.

H. J. Opsahl utlovar intressanta tävlingar i Västerås städer.

Förutvarande styrelsemedlemmen i Dominion Reindeer Co., H. J. Opsahl har i dagarna inför pressrepresentanter i Prince Albert, Sask., utlovat en ny sensation på kapploppens område. "För", sade mr. Opsahl, "har man hört talas om kapplopp mellan hundar, hästar, motorfordon och aeroplan, nu skall man få en ny sensation, sedan vi beslutat anordna kapplopp med renar".

Ett tjugotal ras-renar förda av sex eskimoer komma under höstens lopp att under mr. Opsahls ledning genomgå de större städerna i prairie-provincerna och geva uppvisningar. Efter att hava avlagt besök i bland annat Prince Albert, Saskatoon, Regina, Calgary och Winnipeg kommer mr. Opsahl att föra sin trupps till Förenta Staterna där han redan kontrakterat för ett flertal uppträdanden i de större städerna med utgångspunkt från Minneapolis och St. Paul.

slöjd få kopior av äldre stilar och efterbildningar av äldre föremål icke komma till synes. Ej heller vill man veta, av föremål av endast tekniskt intresse, ritningar eller icke färdiga föremål.

Verkställande utskottet har även hunnit med att träffa avtal med styrelsen för 23:de allmänna svenska lantruksmötet, vilket som beaktat skall hållas i Stockholm i juni 1930, rörande utbyte av mark, entreprenör, avdelningar som upptagna både på utställningens och mötet program, sammanslagning av utställnings- och mötesområdena under den tid mötet pågår o. s. v.

Till generalkommisarie för utställningen har k. m. t. utsetts direktören i svenska slöjdföreningen, fil. dr. Greger Paulsson. Den makt-påliggande posten som utställningens chefsarkitekt har besatts med arkitekten E. G. Asplund.

Den blivande utställningen skall förläggas till strandområdet på norra sidan om Djurgårdsbrunnsviken, öster om Diplomatstaden, ett ur alla synpunkter, kommunikationsmässigt icke minst, fördelaktigt läge. Utställningsstyrelsen byser emellertid förhoppning att även få disponera det intilliggande området av södra Djurgården, varigenom den mellanliggande delen av Djurgårdsbrunnsviken skulle komma att falla inom utställningsområdet, något som självfallet skulle ge utställningen en enastående vacker helhetsverkan.

CANADA I OLYMPIADEN.

Med sin lilla elittrupp har Canada tillförsäkrat sig sjätte platsen i allmän idrott och vunnit två första pris å respektive 100-meters loppet för herrar och i damernas höjdhoppet där Ethel Chaterwood satte nytt världsrekord.

De olympiska spelen i Amsterdam äro nu vid beträffar allmän idrott avslutade och man kan av prislistorerna få en ganska tillförlitlig inblick i de olika ländernas ställning inom den allmänna idrottens område.

Vad som kanske vid den nionde olympiaden mest förvånat allmänheten är Canadas ganska enastående insats på idrottens område. Ehuru landet är ungt och trots att Canada i år endast kunde sända en ytterst liten idrottsgrupp till olympiaden, ha dock de canadensiska flaggorna varit i teten bland de idrottintresserade nationerna. Canadas idrottsgrupp av 1928 har ritat ett utplånligt namn i idrottens historia och dess vältränade män och kvinnor ha med heder representerat den lönnbladsmysiga flaggan.

Vid tävlingarna har Canada hemfört 2 första pris, i herrarnas 100-meters lopp och i damernas höjdhopp, bägge priserna vunna av Västerås egna representanter. Föreningarna i Stockholm har hemfört 6 första pris, Finland med sin lilla utvalda kärntrupp 4, Storbritannien 2 och Irland, Japan, Sydamerika och Sverige 1 vardera.

Ställningen nationerna emellan är nu följande:

Förenta Staterna	142 poäng
Finland	83 "
England och Sverige (vardera)	40 "

SOMMARENS SVERIGEUTSTÄLLNINGAR GÅ UTMÄRKT.

Utsträckt tid i Jönköping, Örebro Uddevalla och Sundsvall.

BREV TILL S. C. T.

Stockholm i juli 1928.

Sommarens utställningar synas gå utmärkt. I Örebro, Jönköping, Sundsvall och Uddevalla torde man, enligt föreliggande uppgifter, utan bekymmer emotse avräkningsdagen, som nu börjar närma sig. De flesta utställningarna skulle ha slagit igen i slutet av juli, men tyckas vilja ha en respitvecka, då besöksfrekvensen fortfarande är god.

Verkställande utskottet för Örebro utställningen har beslutat ingå till vederbörlig myndighet med begäran att få utsträcka tiden till den 12 aug. Det hade eljest varit meningslöst att utställningens avslutning skulle ägt rum den 29 juli. Enligt vad bestämts under hand inhämtat, finnas alla förutsättningar för att tillstånd kommer att beviljas för utsträckt öppethållande. Besöksantalet under utställningstiden har vid föreliggande sammanräkning befunnits vara icke mindre än över 400,000 personer.

Från Jönköping rapporteras även att publikfrekvensen motsvarat de högt ställda förhoppningarna, och vad utställningens ekonomi beträffar är den redan säkerställd. Jönköping har blivit ett centrum i landets samfärdsel. En söndag räknades ej mindre än 3,000 bilar på parkeringsplatsen. I Stadsparaden stodo 500, vilka till och med tagt erismattorna i anspråk. En följd av den succés utställningens hitills haft, är att man beslutat utsträcka tiden för danserna från den 5 till den 13 aug.

Dagsrekordet med avseende på besöksantalet har slagits av Örebro med 32,800 besök. Nöjesfältet har haft 275,000 besök, men hur många personer, som jassen lockat till mer än ett besök, vill man icke säga sig att räknas ut. I fråga om resultatet, svarar man i utställningsledningen, att det tycks ha slagit mycket väl ut ekonomiskt. Man har 6 — 7,000 besök varje vardag och 28 — 30,000 om lördagarna.

(Forts. å sid. 3.)

Tyskland	34 "
Canada	33 "
Japan	15 "
Sydafrika	14 "
Frankrike	13 "
Irland	10 "
Norge	7 "
Ungern	4 "
Filippinerna	3 "
Schweiz	1 "
Holland	1 "

Segrarna i de olika grupperna av allmän idrott vid den nionde olympiaden äro följande:

Kuststötning — John Kuck, U. S. A.
10,000 meter — Paavo Nurmi, Finland.

Höjdhopp — Robert King, U. S. A.
400 meter häck — Lord Burghley, England.

100 meter — Percy Williams, Canada.
Släggkastning — Patrick O'Callaghan, Irland.

800 meter — Douglas Love, England.
Långdopp — Edward Hamm, U. S. A.

200 meter — Percy Williams, Canada.
110 meter häck — Sidney Atkinson, Sydafrika.

Diskus — Clarence Houser, U. S. A.
Stavhopp — Sabln Carr, U. S. A.

Trestegs hopp — Mikio Oda, Japan.
Spjutkastning — E. H. Lundquist, Sverige.

400 meter — Ray Barbuti, U. S. A.
5,000 meter — Willie Ritola, Finland.

3,000 meter steeplechase — Toivo Loukou, Finland.
Tiokamp — Paavo Yrjola, Finland.

Maraton — Ouali, Frankrike.
1,500 meter stafett — Baird, Alderman, Spencer, Barbuti, U. S. A.

400 meter stafett — Wykoff, Quinn Borah, Russel, U. S. A.

Damernas tävlingar.
Diskus — Haalina Konopacka, Polen.

100 meter Elizabeth Robinson, U. S. A.
800 meter — Lina Radke, Tyskland.

Höjdhopp — Miss Gatherwood, Canada.
(Forts. sid. 3.)

Svenska expedition emkall.

Regeringen anser att vinna för undersökningsverksamheten.

Norrmännen stanna.

Försvarsdepartementet i Sverige har till kapten Tornberg telegrafiskt beordrat den svenska undersökningsexpeditionens återvändande. Telegrammet var av följande lydelse:

"I order givna spaningar upphöra. Flygbåtarna 255 och 257 med tillhörande besättning och erforderliga mekaniker skola enligt träffad överenskommelse inpackas på norska kolångaren Iger II, som avgår från Advent Bay till Tromsø, varpå flygplanen skola hemföras luftledes och mekanikerna hemvändas med lämpliga lägenhet. Återstående delen av undersökningsexpeditionen, ävenså utrustningen, skall under edert befäl snarast möjligt avgå till Naryik, varifrån de medfölja tåget till Stockholm.

Försvarsministern, statsrådet Rosen, har för N. A. förklarad, att regeringen sedan någon tid tillbaka ansett att iniet mera kunde vara att vinna för undersökningsverksamheten genom den svenska expeditionens kvarstannande. På tidningens särskilda förfrågan uplyste statsrådet att hemkallandet icke har något samband med eventuella skilligligheter mellan ledningen på Citta di Milano och chefen för den svenska expeditionen, vilka enligt den officiella meddelanden skulle ha uppkommit på den senaste tiden. Hemkallandet är utslutande föranlett av det klarlagda förhållandet att den svenska expeditionen icke är erforderlig för fortsatta spaningar efter Amundsen och ballonggruppen. Hemkallandet av den svenska expeditionen har vidare, uplyste statsrådet, icke föregåtts av några särskilda förhandlingar med Italien och Norge.

De norska expeditionerna vid Spetsbergen skola, enligt vad N. A. Osolokorrespondent i norska försvarsdepartementet erfarit, ännu någon tid kvarstanna.

Stora makrillfångster vid Skagen.

Bottengarnfiskek vid Skagen har tills dato givit ett resultat, som blott kan jämföras med det stora bottengarnfisket 1925. Garnen sålla hela tiden så gott som fulla med makrill. Trots de dåliga priserna finnes det dock fiskare, som tjänade 4 — 5,000 kr. i veckan.

Samtliga tilltalade framträdde, men hade engagerat den främste advokaten, Sir Patrick Hastings, som åberopade sig på att Inga avgifter upptagits och bland annat anförde, att grymheten var mera skenbar än verklig, då det bevisats, att konstgjord sporrar tillfogade betydligt lindrigare sår, som kunde botas lättare än de naturliga, vilka däremot äro dödliga. Ej dess mindre dömdes "sportmännen" enligt den lag av 1849, som gav tuffarkningarnas dräpslaget, till 10 guineas böter per man.

Eswe.

Medan betandets av hundar på Björnar såsom en nationell släktingsförstrelse, enastad hög och låg, vid en tidigare tidpunkt börjat anses underkännig. I fullt tuffarkningarnas anseende föll ett stycke in på 1890-talet tillräckligt lågt för att framkalla en effektiv lagstiftning mot detta busstje. På sista tiden har emellertid flera fall ånyo konstaterats.

TUPPAR INFÖR RÄTTA.

London i juli. — Två stridstappar — nota bene verkliga sådana — voro häromdagen huvudvittnen i ett pikant mål, som väckt stort uppseende i hela England och i minnet återkallat Henrik den åttondes dagar, då i Whitehall, där amiralitetets byggnad nu står, fanns en berömd "cockpit" och då tuffarkningar betraktades som Englands äldsta och mest nationella sport.

För ett par veckor sedan överraskade polisen en känd kapploppingsman, Sir John Buchanan Jardine tillsammans med 15 väner, de flesta hemmahörande i Newmarket, centrum för hästporten, när de vid en närbelägen farm voro som bäst i farten med att avnjuta en spännande tuffmatch. Polismännen hade hållit sig dolda i väntan på det avgörande ögonblicket, då de rusade fram och omringade platsen. Poliskommissarien tillvaratog två tuppar, vilkas fjäder avskurits för att öka deras stridsförmåga. De naturliga sporrarna hade avklippits och ersatts med mässingsporrar, varjämte tydliga blodmärken vittnade om den genom polsens inskrändade avbrutna striden. Man beslagtogs också ett förädd av sporrar, särskilda vägar samt burar innehållande sjuvatten utgubbar, vilket antydde, att vännerna av den gamla sporten ordentligt intresserats sig och att det hela antagligen pågått ganska länge.

Tusentals personer hade till fots och i bilar begivit sig till East Har-